

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-03-06
Besvaras senast
2023-03-15 kl. 12.00

Till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2022/23:418 Vård efter behov eller efterfrågan

Att vård ska ges efter behov och på lika villkor är centrala utgångspunkter i den svenska hälso- och sjukvårdslagstiftningen (HSL). Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde, och tillgången ska inte påverkas av till exempel kön, ålder, utbildning eller arbetsförmåga. Trots lagens tydlighet är dagens vårdssystem utformat på så sätt att avsteg från behovsstyrning görs regelbundet.

För privata vårdgivare är de friskaste patienterna, som kräver minst insats men ger hög ersättning, de mest lönsamma. Dessa aktörers utbredning inom välfärden har gjort vinstmöjligheterna mer styrande av hur vårdresurserna fördelas i stället för att behoven får styra. Därmed blir det också den offentliga vårdens ansvar att vårda de med störst vårdbehov, vilket innebär ökad belastning på den offentliga vården.

Som ett exempel har Region Stockholms revisorer i en nylig rapport konstaterat att det oftare tenderat att vara efterfrågan, snarare än behov, som styr hur sjukvårdens resurser prioriterats, baserat på perioden januari–september 2022. I deras granskning framkommer bland annat att hälso- och sjukvårdsnämnden inte tagit fram analyser av vårdbehovet hos befolkningen till budgetunderlag och verksamhetsplan. I stället har analyser utförts mot prognoser av vårdkonsumtion, det vill säga efterfrågan, vid tillfällen när kösituationer uppstått eller när regionen förnyat eller tecknat nya vårdavtal.

Vänsterpartiet anser att den svenska sjukvården behöver återgå till att styras med utgångspunkt från vårdbehov. Hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf om vård efter behov behöver åter bli verklighet. Det kräver politisk handling.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Acko Ankarberg Johansson:

Avser statsrådet att vidta åtgärder för att vården ska styras efter behov snarare än efterfrågan genom dagens vårdval?

.....

Karin Rågsjö (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren